

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΑΝΑΓΑΚΟΥ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 43839/02)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

9 Ιουνίου 2005

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Παναγάκου κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε δικαστικό συμβούλιο αποτελούμενο από τους:

Κυρία F. TULKENS, *πρόεδρο,*

Κύριο Κ.Λ. POZAKH,

Κύριο P. LORENZEN,

Κυρία N. VAJIC,

Κυρία S. BOTOUCHAROVA,

Κυρία E. STEINER,

Κύριο D. SPIELMANN, *δικαστές,*

και τον κύριο S. NIELSEN, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 19 Μαΐου 2005,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 43839/02) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, ένας υπήκοος της οποίας, ο κύριος Αλέξανδρος Παναγάκος («ο προσφεύγων»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 29 Νοεμβρίου 2002 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον κύριο Β. Φουντούκο, δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Β. Κυριαζόπουλο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κύριο Ι. Μπακόπουλο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 21 Ιουνίου 2004, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει την αίτηση την ελκόμενη από την διάρκεια της διαδικασίας

στην Κυβέρνηση. Επικαλούμενο το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε να αποφανθεί ταυτόχρονα επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

4. Το 1985, το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών καταδίκασε την Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού («ΔΕΗ») να καταβάλει στον προσφεύγοντα αποζημίωση για την καταστροφή του ελαιώνα της το 1973 εξαιτίας μιας πυρκαγιάς που προκλήθηκε από ηλεκτρικούς πυλώνες. Η ΔΕΗ κατέβαλε τα επιδικασθέντα ποσά στις 15 Σεπτεμβρίου 1988.

5. Στις 14 Μαρτίου 1991, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών μία αγωγή με την οποία ζητούσε να του επιδικαστούν τόκοι υπερημερίας επί των ποσών που είχαν επιδικαστεί από το ίδιο δικαστήριο το 1985. Η δικάσιμος, η οποία είχε οριστεί αρχικά για τις 23 Μαΐου 1991, ματαιώθηκε λόγω της απουσίας του προσφεύγοντος. Στις 23 Απριλίου 1992, ο προσφεύγων ζήτησε τον ορισμό μιας νέας δικάσιμου. Αυτή ορίστηκε για τις 28 Μαΐου 1992, αλλά στη συνέχεια ματαιώθηκε δύο φορές εξαιτίας της αποχής των δικηγόρων του Συλλόγου της Αθήνας. Στις 12 Απριλίου 1993, ο προσφεύγων ζήτησε τον ορισμό μιας νέας δικάσιμου. Αυτή ορίστηκε για τις 30 Σεπτεμβρίου 1993, ημερομηνία κατά την οποία αναβλήθηκε μετά από αίτημα του προσφεύγοντος. Στις 21 Απριλίου 1994, η συζήτηση ματαιώθηκε και πάλι επειδή απουσίαζε ο προσφεύγων. Στις 15 Μαρτίου 1996, ο προσφεύγων ζήτησε τον ορισμό μιας νέας δικάσιμου. Αυτή ορίστηκε για τις 20 Σεπτεμβρίου 1996, αλλά στη συνέχεια αναβλήθηκε για τις 22 Ιανουαρίου 1998 εξαιτίας της διεξαγωγής των βουλευτικών εκλογών. Την ημερομηνία αυτή, η συζήτηση ματαιώθηκε λόγω της απουσίας του προσφεύγοντος. Στις 30 Ιανουαρίου 1998, ο προσφεύγων ζήτησε τον ορισμό μιας νέας δικάσιμου. Αυτή έλαβε χώρα στις 17 Δεκεμβρίου 1998.

6. Στις 28 Μαΐου 1999, με προδικαστική απόφασή του, το Πολυμελές Πρωτοδικείο ανέβαλε την εξέταση της υπόθεσης μέχρις ότου ο προσφεύγων προσκομίσει ένα σημαντικό έγγραφο που είχε παραλείψει να συμπεριλάβει στον φάκελό του (απόφαση αριθ. 4009/1999). Στις 26 Ιουλίου 1999, ο προσφεύγων ζήτησε τον ορισμό μιας νέας δικασίμου. Αυτή έλαβε χώρα στις 12 Οκτωβρίου 1000.

7. Στις 8 Δεκεμβρίου 2000, το δικαστήριο έκανε δεκτή την αγωγή και καταδίκασε την ΔΕΗ να καταβάλει στον προσφεύγοντα τα ποσά που είχε ζητήσει (απόφαση αριθ. 9849/2000).

8. Στις 18 Απριλίου 2001, η ΔΕΗ άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.

9. Στις 10 Απριλίου 2002, το Εφετείο Αθηνών εξαφάνισε την προσβληθείσα και απέρριψε την αγωγή του προσφεύγοντος (απόφαση αριθ. 3195/2002). Η αντίδικος του προσφεύγοντος έλαβε αντίγραφο της απόφασης αυτής στις 20 Μαΐου 2002 και το επέδωσε στον προσφεύγοντα στις 29 Μαΐου 2002. Ο προσφεύγων δεν άσκησε αίτηση αναίρεσης, θεωρώντας ότι, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Αρείου Πάγου, του οποίου επικαλείται ορισμένες αποφάσεις, η αίτησή του θα ήταν καταδικασμένη να απορριφθεί.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

10. Ο προσφεύγων υποστήριξε ότι η διάρκεια της διαδικασίας είχε παραγνωρίσει την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῇ (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...) το οποίον θα

αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

A. Επί του παραδεκτού

11. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη. Σημειώνει ότι το εθνικό δίκαιο δεν αναγνώριζε στον προσφεύγοντα το δικαίωμα να του επιδοθεί αντίγραφο της απόφασης αριθ. 3195/2002. Ο τελευταίος θα έπρεπε επομένως να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση αυτή ήταν διαθέσιμη, ήτοι από τις 20 Μαΐου 2002.

12. Ο πληρεξούσιος δικηγόρος του προσφεύγοντος αντικρούει την θέση αυτή και ισχυρίζεται ότι η εξάμηνη προθεσμία πρέπει εν προκειμένω να υπολογιστεί από την επίδοση της απόφασης αριθ. 3195/2002.

13. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 35 § 1 της Σύμβασης, μπορεί να επιληφθεί μόνον μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την ημερομηνία της τελεσίδικης απόφασης. Ως προς αυτό, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, όταν ο προσφεύγων έχει δικαίωμα στο να του επιδοθεί αυτεπαγγέλτως αντίγραφο της τελεσίδικης εθνικής απόφασης, συνάδει περισσότερο με το αντικείμενο της διάταξης αυτής να θεωρηθεί ότι η εξάμηνη προθεσμία αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία επίδοσης του αντιγράφου της απόφασης (βλέπε, ειδικότερα, *Worm κατά Αυστρίας*, απόφαση της 29 Αυγούστου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-V, σελ. 1547, § 33). Αντιθέτως, όταν η επίδοση δεν προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία καθαρογραφής της απόφασης, ημερομηνία από την οποία οι διάδικοι μπορούν πράγματι να λάβουν γνώση του περιεχομένου της (*Παπαχελάς κατά Ελλάδας* [GC], αριθ. 31423/96, § 30, CEDH 1999-II).

14. Σε ό,τι αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η επίδοση της απόφασης αριθ. 3195/2002 έλαβε χώρα

στις 29 Μαΐου 2002 και ότι η προσφυγή κατατέθηκε μέσα σε έξι μήνες, ήτοι σε 29 Νοεμβρίου 2002. Βεβαίως, ο προσφεύγων δεν είχε δικαίωμα στο να του επιδοθεί αυτεπαγγέλτως η απόφαση του Εφετείου. Εν τούτοις, ακόμη και αν εν προκειμένω πρέπει να ληφθεί υπόψη, για τον υπολογισμό της εξαμήνης προθεσμίας, η ημερομηνία κατά την οποία η εν λόγω απόφαση κατέστη διαθέσιμη, ήτοι στις 20 Μαΐου 2002 σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της Κυβέρνησης, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας αυτής και της ημερομηνίας κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της απόφασης αυτής δεν είναι επιλήψιμο. Δεν μπορεί επομένως να καταλογιστεί στον προσφεύγοντα ότι έδειξε αμέλεια ως προς τις υποχρεώσεις του τις απορρέουσες από το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης. Η προσφυγή δεν είναι επομένως εκπρόθεσμη. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση της Κυβέρνησης.

15. Το Δικαστήριο διαπιστώνει εξάλλου ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει εξάλλου ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανένα λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

16. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι η συμπεριφορά του προσφεύγοντος συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην επιμήκυνση της διάρκειας της διαδικασίας αυτής. Βεβαιώνει ότι πολλές δικάσιμοι ματαιώθηκαν εξαιτίας της απουσίας του προσφεύγοντος, ο οποίος εξάλλου καθυστέρούσε σημαντικά στο να ζητήσει τον ορισμό δικασίμων. Η Κυβέρνηση καταλήγει ότι καμία καθυστέρηση δεν μπορεί να καταλογιστεί στις δικαστικές αρχές, οι οποίες χειρίστηκαν την υπόθεση αυτή με επιμέλεια.

17. Ο πληρεξούσιος δικηγόρος του προσφεύγοντος εκτιμά ότι η διαδικασία είχε υπερβολική διάρκεια και ότι τα επιληφθέντα δικαστήρια

είναι αποκλειστικά υπεύθυνα για τις αναβολές και τις καθυστερήσεις που είχε η υπόθεση.

18. Η διαδικασία άρχισε στις 14 Μαρτίου 1991, όταν ο προσφεύγων κατέθεσε αγωγή ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, και περατώθηκε στις 10 Απριλίου 2002, με την απόφαση αριθ. 3195/2002 του Εφετείου Αθηνών. Διήρκεσε επομένως έντεκα χρόνια και είκοσι επτά ημέρες για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

19. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών, καθώς και του αντικειμένου της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

20. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Frydlender*).

21. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Βεβαίως, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η υπόθεση δεν παρουσίαζε ιδιαίτερη δυσκολία και δέχεται ότι ο προσφεύγων έδειξε γενικά έλλειψη επιμέλειας στην διεξαγωγή της διαδικασίας. Πράγματι, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι στον τελευταίο οφειλόταν μία συνολική καθυστέρηση τεσσάρων ετών περίπου, για την οποία το Δημόσιο δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνος. Εν τούτοις, πρέπει να διαπιστωθεί ότι, δεδομένου ότι πρόκειται για μία διάρκεια μεγαλύτερη των έντεκα ετών για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας, η βραδύτητα της διαδικασίας είναι αποτέλεσμα κατά κύριο λόγο της

συμπεριφοράς των αρχών και των επιληφθέντων δικαστηρίων. Στο σημείο αυτό, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι τα συμβαλλόμενα Κράτη είναι υπεύθυνα να οργανώσουν το δικαστικό σύστημά τους κατά τρόπο ώστε τα δικαστήριά τους να μπορούν να εγγυηθούν σε καθένα το δικαίωμα να λάβει μία τελεσίδικη απόφαση πάνω στις αμφισβητήσεις που σχετίζονται με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αστικής φύσεως μέσα σε λογική προθεσμία (*Comingersoll S.A. κατά Πορτογαλίας* [GC], no. 35382/97, § 24, CEDH 2000-IV). Έτσι, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του πάνω στο ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

22. Ο προσφεύγων παραπονέθηκε εξάλλου, υπό το πρίσμα του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, ότι η υπόθεσή του δεν δικάστηκε δικαίως και ότι η απόφαση του Εφετείου ήταν παράνομη και αυθαίρετη.

Επί του παραδεκτού

23. Και αν ακόμη υποτεθεί ότι ο ενδιαφερόμενος εξάντλησε τα εθνικά ένδικα μέσα, αφού δεν άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης του Εφετείου (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 10), το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η εφαρμογή και η ερμηνεία του εθνικού δικαίου υπάγονταθ καταρχήν στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 19 της Σύμβασης, το Δικαστήριο έχει ως αποστολή να εξασφαλίζει την τήρηση των υποχρεώσεων των Συμβαλλομένων κρατών που προκύπτουν από την Σύμβαση. Ειδικότερα, δεν είναι αρμόδιο να κρίνει τα πραγματικά ή

νομικά σφάλματα που φέρονται να έχουν διαπραχθεί από ένα εθνικό δικαστήριο, εκτός αν και στο μέτρο που αυτά θα μπορούσαν να έχουν θίξει τα προστατευόμενα από την Σύμβαση δικαιώματα και ελευθερίες (*Garcia Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], αριθ. 30544/96, § 28, CEDH 1999-I).

24. Έτσι, στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο δεν διαπιστώνει ένδειξη αυθαιρεσίας στην διεξαγωγή της διαδικασίας, η οποία τήρησε την αρχή της αντιμωλία συζήτησης και στη διάρκεια της οποίας ο προσφεύγων είχε την δυνατότητα να παρουσιάσει όλα τα επιχειρήματα προς υπεράσπιση της υπόθεσής του.

25. Συμπερασματικά, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, εξεταζόμενη στο σύνολό της, η επίδικη διαδικασία είχε δίκαιο χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

26. Συνεπώς, αυτό το τμήμα της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΑΡΙΘ. 1

27. Ο προσφεύγων παραπονέθηκε τέλος για προσβολή του δικαιωμάτος του για σεβασμό της περιουσίας του, όπως αυτό προστατεύεται από το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1.

Επί του παραδεκτού

28. Και αν ακόμη υποτεθεί ότι ο ενδιαφερόμενος εξάντλησε τα εθνικά ένδικα μέσα, αφού δεν άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης του Εφετείου (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 10), το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι επικαλούμενες αξιώσεις του προσφεύγοντος δεν μπορεί να θεωρηθεί «περιουσία» με την έννοια του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, αφού καμία από αυτές δεν είχε διαπιστωθεί και εκκαθαριστεί από δικαστική απόφαση έχουσα ισχύ δεδικασμένου. Εν τούτοις, αυτή είναι η προϋπόθεση ώστε μία αξίωση να είναι βεβαία και

απαιτητή και, συνεπώς, να προστατεύεται από το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1 (βλέπε *Ελληνικά Διυλιστήρια Στραν και Στρατής Ανδρεάδης κατά Ελλάδας*, απόφαση της 9 Δεκεμβρίου 1994, série A, no. 301-B, σελ. 84, § 59).

29. Ειδικότερα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, ενόσο η υπόθεσή του εκκρεμούσε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, η αγωγή του δεν γεννούσε, για λογαριασμό του προσφεύγοντος, κανένα δικαίωμα για αξίωση, αλλά μόνον το ενδεχόμενο να εισπράξει τέτοια αξίωση. Κατά συνέπεια, η απόφαση του Εφετείου που απέρριψε την αγωγή του προσφεύγοντος δεν μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την αποστέρησή της από ένα περιουσιακό στοιχείο του οποίου ήταν κύριος.

IV. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

31. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

32. Ο κληρονόμος του προσφεύγοντος ζητεί 13.516,94 ευρώ για την υλική ζημία του. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο ποσό που ζητήθηκε από τον πατέρα του μέσα στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, προσαυξημένο κατά τους τόκους. Ζητεί εξάλλου 20.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υπέστη ο πατέρας του.

33. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το Δικαστήριο πρέπει να απορρίψει το αίτημα βάσει της υλικής ζημίας. Υποστηρίζει εξάλλου ότι μία

διαπίστωση παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής επαρκή δίκαιη αποζημίωση για την ηθική βλάβη.

34. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η διαπίστωση της παραβίασης της Σύμβασης στην οποία καταλήγει προκύπτει αποκλειστικά από την παραγνώριση του δικαιώματος του προσφεύγοντος να δικαστεί η υπόθεσή του μέσα σε «λογική προθεσμία». Κάτω από τις συνθήκες αυτές, δεν διαπιστώνει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και οποιασδήποτε υλικής ζημίας την οποία φέρεται να υπέστη ο προσφεύγων. Πρέπει επομένως να απορριφθεί αυτό το σημείο του αιτήματος (*Arpietto κατά Γαλλίας*, αριθ. 56927/00, § 21, 25 Φεβρουαρίου 2003). Εξάλλου, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτέρων συνθηκών της υπόθεσης, το Δικαστήριο δεν εκτιμά ότι πρέπει να επιδικάσει στον κληρονόμο του προσφεύγοντος κάποιο ποσό για την τυχόν ηθική βλάβη που υπέστη ο θανών πατέρας του.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

35. Ο κληρονόμος του προσφεύγοντος ζητεί επίσης 19.955,14 ευρώ για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Δεν προσκομίζει τιμολόγιο, αλλά μόνον μία απόδειξη αναλυτική, δακτυλογραφημένη και υπογεγραμμένη από τον δικηγόρο του, πάνω στην οποία αναγράφεται το ποσό αυτό.

36. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολικό και αδικαιολόγητο.

37. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

38. Εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που τέθηκαν υπόψη του και των πιο πάνω αναφερομένων κριτηρίων, το

Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει στον κληρονόμο του προσφεύγοντος 500 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

39. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται ότι*

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 500 (πεντακόσια) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης αποζημίωσης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 9 Ιουνίου 2005 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren NIELSEN

Γραμματέας

(υπογραφή)

Françoise TULKENS

Πρόεδρος